

suaument. Tan sols a unes 25 o 30 milles aproximadament al NE de Monròvia, sobresurt un petit promontori anomenat Cap del Monte, on la terra es desplaça unes milles mar endins. I aquesta era la meva preocupació.

Per compartir la meva sospita, crido el mariner guardià de nit i el timoner per veure si ells també notaven aquella característica olor a selva mullada. Efectivament, ells també la van notar, i així hi confirmaren. Això féu créixer la meva sospita, de manera que em vaig decidir a cridar el capità perquè pugés al pont i connectés el radar i així poder aclarir el terrible dubte. Però, com cridar el capità, amb el seu mal geni, i a més, quan un cop desvetllat comprovés que hi havia suficient horitzó per maniobrar? De ben segur, em tiraria els plats pel cap i es posaria fet una fera. Així i tot em vaig decidir, i cridant insistentment pel tub acústic vaig aconseguir de desvetllar-lo, dient que estava tancat amb molt poca visibilitat. Tot seguit el tenia al pont.

Però quan va comprovar que hi havia horitzó suficient per governar amb una relativa tranquil·litat, s'enfurismà de mala manera, i cridant d'una banda a l'altra, començà a renegar. Fins que no li vaig explicar la meva sospita no es calmà. Aleshores es tragué de la butxaca la clau del radar.

D'altra banda, aquest tipus de radar necessitava uns quatre

o cinc minuts per escalfar-se i aconseguir la seva màxima fiabilitat. Aquella estoneta se'm féu eterna. Ara bé, per la pantalla del radar aparegueren les primeres escombrades que indicaven, ben definidament, terra a babord, proa, a uns 15° per estribord, a una distància d'un 10 milles de la proa; és a dir, gairebé estàvem ancorats a Cap del Monte.

En el cas d'haver continuat el mateix rumb uns quants minuts haguéssim anat a encallar violentament a les platges desèrtiques i fosques de Libèria. Immediatament el capità corregí el rumb uns 45° a estribord per alliberar-se de la ratxera. Un cop fora de perill, aquell home i jo ens miràrem i ens abraçàrem fraternalment. Fou la millor medecina. I el moment, inoblidable.

A partir d'aquest fet, les normes, tan estrictes, se suavitzaren. Encara que no gaire. Així i tot, a hores d'ara aquell màgic aparell que és el radar ha esdevingut una eina més per a l'ajut dels oficials de guàrdia per mantenir la seguretat en la navegació. Els temps dels radars *inservibles* a bord, ja són història.

JOSEP BRUGUERA I BATLLORI

Capità de la Marina Mercant

TEXTOS RECUPERATS

Gent nostra: L'«Ictíneo» i En Monjo

Seguint amb la divulgació de textos d'altres èpoques més o menys allunyades de nosaltres i que fan referència a temes nostrats, avui reproduïm aquest article signat per Joan Carrau i Sust, que fou publicat a les pàgines dedicades a Vilassar de Mar del diari La Veu de Catalunya en la seva edició del diumenge dia 24 de juliol de 1921.—Bas.

Valgui la meua humil col·laboració per desvetllar el record d'un home meritíssim: En Joan Monjo i Pons, autor de l'obra *Arquitectura naval* (única d'aquesta classe publicada a Espanya), fundador de l'Escola Nàutica de Vilassar i enginyer de la Societat «La Navegación Submarina», d'En Monturiol.

En parlar de la part importantíssima que prengué En Monjo en la construcció de l'*Ictíneo*, ho faig actualment tal com un profà admira o critica una obra d'art, sense necessitat d'entendre res de tot allò que toca a l'execució. Però crec que el meu tema encaixa perfectament amb un dels aspectes més interessants d'aquesta vila levantina, que és la vida de la mar.

Als afores d'ella, predominant, s'aixeca un bell i gran edifici, la silueta del qual recorda les línies majestuoses de la Borsa de Barcelona. És l'antic Col·legi Nàutic, fundat per l'avi Monjo, la propietat del qual passà un dia a don Pau Sust i després a En Pere Pla. Examinant un dia, jo mateix, el mobi-

JOAN MONJO i PONS

Maó, Menorca, 1816 - Vilassar de Mar, Maresme, 1884

Enginyer naval.

Fundador del Col·legi Nàutic Mercantil de Vilassar de Mar l'any 1876.

liari d'escola que també fou adquirit, vaig fer troballa d'una resta d'edició de l'obra i plànols *Arquitectura naval*, posada novament a la venda a la llibreria Verdaguer, i de 24 documents colleccionats, que enclouen tot l'història de l'*Ictíneo*.

Comprentent el mèrit de conjunt que té aquesta col·lecció, propietat de don Pau Sust, l'he guardada amb tota cura. Són memòries i discursos d'En Monturiol, dictàmens tècnics, gravats, retalls de diaris de l'època, reglaments i balanços de la Societat Monturiol, Font, Altadill i C^a i el diari manuscrit de construcció de l'*Ictíneo*, amb detalls de tot el material comprat al «Vulcano», a la «Maquinista» i a altres indústries de Barcelona.

Prou coneguda és la història d'En Monturiol, i no m'he proposat recordar-la. Compromesa la seva situació econòmica, fins i tot embargat el casc del segon *Ictíneo*, perquè no li era possible pagar al Govern la crescuda contribució de «constructor naval», la Societat hagué d'acomiarar tot el personal.

Separat també En Joan Monjo d'aquesta empresa, on va deixar bona part dels seus estalvis, obtingué un certificat que diu així:

«Narciso Monturiol y Estarriol, gerente industrial de la Sociedad "La Navegación Submarina", certifico: Que Don Juan Monjo y Pons, profesor de arquitectura naval, natural de Mahón y vecino de la presente ciudad, ha trabajado a mis inmediatas órdenes con el cargo de subdirector del taller de la Compañía y encargado de la construcción del "Ictíneo" desde primero de octubre de 1861 hasta último de diciem-

bre de 1867, durante cuyo tiempo ha dado pruebas de su capacidad y notable exactitud en el desempeño de su cargo, y para que conste [...].»

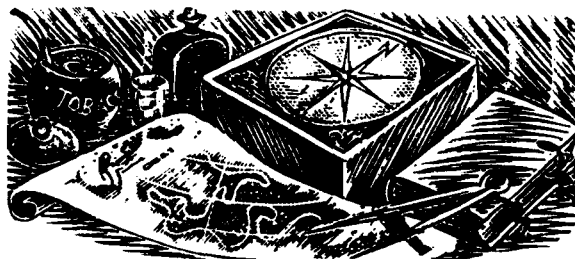
Després d'aquesta contrarietat, va tornar l'avi Monjo a obrir les classes de nàutica a Vilassar, i el seu nom restà ben tros oblidat, més encara que el d'En Monturiol, dintre els precursors de la navegació submarina, que tants avanços acaba de fer en la Gran Guerra.

Quan el dia 3 de maig de 1918, per les fires de Santa Creu, la ciutat de Figueres inaugurava un monument al seu fill, En Monturiol, jo pensava de quina manera podria Vilassar retre també homenatge a l'avi Monjo; potser trametent a l'Exposició Monturiol, de Figueres, la col·lecció de documents que he esmentat. Però això ja no fou possible. Pensant que l'Institut d'Estudis Catalans podia tenir interès per ells, un diputat provincial, a qui vaig parlar-ne, prometé ocupar-se'n, sense haver-me fet arribar una resposta.

Ara que *La Veu de Catalunya* dedica un número a Vilassar, crec oportú donar publicitat d'aquests fets. L'estol, nombrosíssim encara, de capitans i pilots, antics deixebles la majoria, de l'avi Monjo, sens dubte ho llegiran amb goig, i tots plegats trobarem en ells un segell gloriós dintre el caire marítim del nostre poble.

Aquesta mar, que tant oblidem, guardà un dia secrets de ciència per a l'avi Monjo, guarda sempre secrets de vida per a Vilassar, i guarda fins per a mi, secrets d'amor, perquè és l'únic camí que em resta obert per a ajuntar-me ben prompte amb l'estimada.

JOAN CARRAU SUST

SINGLADURES

Butlletí del Museu de la Marina de Vilassar

Número 12 - Març de 1992

Edita: Museu de la Marina de Vilassar
«Sènia del Relotge»
Av. Eduard Ferrés i Puig s/n
08340 VILASSAR DE MAR (El Maresme)

Impressió: Oikos-Tau - Vilassar de Mar